



Յուսար առաջին Աւետարանին մեր  
Եպիսկոպոսն գեղեցիկ և ազդու դամբա-  
նականով մը ըստ արժանայն դրուատեց  
հանգուցիկ կեանքն, թուեց մի առ մի  
նորա ունեցած եղակաւ բարեմասնութիւն-  
քը. գոզեց անոր կրօնասիրութիւնն ու  
եկեղեցասիրութիւնը. չեղեց անոր ողոր-  
մածութիւնն, դրուատեց անոր իւր հա-  
մայնքին հանդէպ ունեցած մեծ ծառա-  
յութիւնները. մէկիկ մէկիկ մասնանի ը-  
րաւ Աղարեան ազնուաշուք գերդաստա-  
նին ըրած անթիւ բարեգործութիւնները.  
Ի մասնաւորի ծանրացաւ այն բարեաց վե-  
րայ, զորս յարգաբար թէ հայրն (Արիս-  
տակէն էֆ. Աղարեան) և թէ՛ Որդին հա-  
ճած էին ընել մեր թէմին մէջ: Արդարեւ  
այս բարերար անձինքն են որ Հաճոյ մէջ  
իրենց ծախիւք կառուցած են երկուս  
հոյակապ վարժարաններ: Ի մէջ այլոց  
կրկին և կրկին իւր շնորհակալութիւն յայտ-  
նելէ վերջ Աղարեանց ազնուաշուք գե-  
րդաստանին վերջացուց ըսելով թէ՛ «Որչափ  
ալ ամիսներ, տարիներ, դարեր անցնին,  
միշտ Աղարեանց անունն անմոռաց և ան-  
ջինջ պիտի մնայ մեր թէմին ըստ ան-  
հատեալ սրբին մէջ, Հաճոյ մէջ իրենց  
կառուցած սպանելի շէնքերն՝ ցաւաբեանս  
կանգուն և խօսուն յիշատակներ, կենդա-  
նի պիտի պահեն Աղարեանց ազնուաշուք  
գերդաստանին պատուական անուիւր. նա  
մասնաւոր զ վարժարանն ալ իրենց  
անուամբ «Աղարեան վարժարան» որչոր-  
ջուած է:» Արժ. Եպիսկոպոսն սրաբարձր  
ձայնով մը կարի յուզուած յարեց. «Մին-  
չեւ որ վերջին շունչս չեմ տուած և հող  
չկրկնակն վրաս չեմ առած, երբեք չպիտի  
մոռնամ այս ազնիւ գերդաստանին մեզ  
ըրած բարեքները:»

Այո՛, ազնիւ գերդաստանը Աղարեանց,  
մեր Առանայի թէմն միշտ զձեզ պիտի  
յարգէ, միշտ զձեզ պիտի սիրէ, միշտ  
զձեզ իւր բարերարն պիտի ճանչնայ, և  
ցմիրջ ձեզ ի հանդէպ երախտաշէտ և ե-  
րախտապար պիտի մնայ:»

Յուսար ներկայ դամբանականիս, Ս.  
Պատարագն շարունակուեցաւ, որուն ա-  
ւարտումն վերջը սկսաւ Հոգեհոգոսեան  
տաղաւ արարողութիւնը: Սոյն սեռակալան  
արարողութեանց աւարտումն յետոյ որ  
այնքան յուզիչ եղանակով տեղի ունեցաւ,  
ջանիւք Յարգ. Տ. Մատթէոս քան. Յա-  
նդարեան, Արժ. Եպիսկոպոսն հակիրճ և  
ազդու բանիւք, ազնուաշուք Աղարեան  
գերդաստանին համայն ննջեցեաց հոգեոց  
հանգիստ և արգայութիւն, իսկ սաս մը-  
նացեաց՝ հանգիստ օրեր, երկանիկ ամաց  
երկար շրջաններ յազգից, որուն ներ-  
կայք «ամէն»ներով պատասխանեցին:

Հուսկ յետոյ ցաւելով որ մեր Եկեղե-  
ցին կը կորսնցնէ յանձին Վսեմ. Պետրոս  
էֆ. Աղարեանի, կրօնասէր Որդին, Օս-  
մանեան մեծազոր Պետութիւնն իր հաւա-  
տարիմ հպատակը, և հատարակութիւնն ի  
իւր բարերար և նշանաւոր անհատներն  
մին, կը փութամ սոյն յետք առթիւ, ի  
քիմաց համայն տեղացեացս, մեր սրտա-  
գին և հարազատ ցաւակցութիւնները  
յայտնելու Հանգուցելոյն ազնուաշուք Տի-  
նոյ, Յղբօր, Ձաւակներուն, Փետին և բո-  
լոր պարագաներուն:

ՊԱՆՏԱՍԱՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ  
Առան, 8(21) Հոկտ. 1906

### ՎԱՅԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ՈՒՎՂԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՅ

Ինքիքի միւլեթէրէ միմիջ «Իրեզանդիոն»  
ըն սօն նիւսթէրէրնտէ, Տօզթ. Յ.  
Թօրիճեան իմաստըրա տէրճ օլունան պիր  
քաչ մեզալտէ, վագթիլէ ճեմաթը-  
մըզ պէնիտէ, Գօլէնի վէ Աբբալը ի-  
սիմլէրլլէ մեվճուտ օլան ինթիլաֆ թա-  
րիխտէ, Վէնէտիկ Միթիթարեան թարի-  
գաթընտան Հ. Միքայէլ Վ. Չամչեան թա-  
րաֆընտան, էրմէնի քիլիսեթիւնին «Ուղղա-

մառ, Գաթօրթ» օլունդընը իսպաթ վէ  
թաստիք իթմէք մագսէտիլլէ պալէաթէթի  
սէրլէվնա թահթընտա եազըլըլը օլան, վէ  
մեզքիւր ի թի ֆըրքա պէնիտէ ինթիլաֆ  
վէ խոսուտէթիլլէ պիր գաթ տահա արթ.  
մասընա, վէ Վէնէտիկ Միթիթարեանլարը  
ալէյնիտէ պիր թագըլ ինսատաթա սէպէպ  
օլմուչ պուլունան քիթպըն միւլեթի-  
ճաթընա տարի խալլը մալիւմաթ վէ իյ-  
գահաթ վէրլիւլը տիր:

Մալիւմաթի քի, օթարիխտէ պու քի-  
թպա տարի Գիւրսիի չէրիֆէ կեօնակէն  
մալիւմաթ իթա իտիլլէթ, մէջքիւր թարի-  
գաթ հազգընա «Կերեթիկուս վէ հերձ-  
ուածող» լըզ իլմընն չըզարլմասընա  
գասար իլէրի կիտիլլը, վէ պու տա,  
վագթըն պազը էֆթեարը վիթրիթէ սա-  
հիլլէրիլլէ մասուլը շիտաթիլլ օլմուչ օլ-  
մաղլէ պէրպէլը, համ օլունան քի Բաւա-  
լըզ մագսէթ իլի արիզ ու ամիզ թէն օ-  
գիթալէ սօնար, մէջքիւր քիթպըն օ-  
եօտա պիր սրֆաթա լարըլ օլմասըլը  
կիլլը ու գարարըլը վէրլիլ տիր քի,  
պուրասըլը Տօզթ. Թօրիճեան էֆ. Ղիրտէ  
տէրճ իթիթիլլ մալիւմաթ իլէ անլաթմըլ  
տըր:

«Գննիլ սրբազան ժողովը «Վահան Հա-  
ւատոյն» մանրակրկիտ քննութեան բովէն  
անցընելէն ետքն իր տեղեկագիրը մատուց  
Պիտո է. Պապին, որ արդարացուց զՀ. Մ.  
Չամչեան և անոր գիրքն ուղղափառ հրա-  
չակեց: Ահաւասիկ այս կարեւոր գրու-  
թեան պաշտօնական թարգմանութիւնը:  
«Թարգմանութիւն արդար վճռոյ Պիտ-  
օր է. ի, Պապին Հռոմէայ, վասն Վահան  
Հաւատոյ կոչեցեալ մատենին և հեղինակի  
Հ. Միքայէլ Վ. Չամչեան:»

«Ձգորքն կոչեցեալ Վահան Հաւատոյ  
ուղղափառութեան Հայոց մատուցին յատ-  
եան ամենաբարձր սրբազան Քահանայա-  
պետին Պիտո է. որոյ իսկութեան, ըստ  
հարկելոյ իւրում պաշտօնի սրբութեան  
հրօման եւ ժողովոյ Տարածութեան Հա-  
ւատոյ ի քննել մի առ մի գահնայի բառս  
և զբանս մատենին հանդերձ կարեւոր և  
հարկաւոր բացայայտութեամբ Աստուածա-  
բանական, արամաբանական և պատմա-  
բանական խնդրոց և իմաստից: Եւ Սուրբ  
ժողովը, ըստ հրամանի Սրբազան Քահա-  
նայապետին և ըստ պահանջելոյ իւրումն  
արդարակալի քննութեան, ուղղի տեսու-  
թեամբ և բազմաժամանակեայ մտածու-  
թեամբ ճշմարտասէր ոգւով և առանց  
մարդահաճութեան քննեալ ստորագրեցին  
վասն անարատ ինքելոյ բնագրի մատենին  
յամենայն հերետիկոսական եւ հերձուածո-  
ղական մտածութեանց եւ յամենայն մոլո-  
րակն Բախալատութեանց, բէե յոմնց  
այնպէս վատարամբաւեալ իցէ: Ընկալեալ  
գտորագրութիւն ժողովոյն՝ Ամենաբարձր  
Սրբութիւն Պապին վճռեց սյուպէս. —  
Ուղղափառական Է մատենան Վահան Հա-  
ւատոյ եւ հեղինակ սորուն Հ. Միքայէլ  
վարդապետ Չամչեան՝ հաւատարիմ որդի  
Հռոմէական սուրբ Սիեդեցոյ: Եւ հրա-  
մայնաց զի այս քննութիւն և դատաստան  
ժողովոյն և սուրբ վճիռ իւր հրատարա-  
կեցի մեծաւորաց եկեղեցեացն Կ. Պոլոսոյ  
և այլոց:»

«Բայց վասն զի գիրքս այս պատճառ  
եղև գայթակղութեան բազմաց կաթիլիկ  
ժողովրդեան, ոչ եւ հրատան ի տիպար-  
ճանացուցանել զայս ի մերումս ժամանա-  
կի, այլ ընագրին քննել յարքունի գան-  
ձատունն Հռոմէայ և զուղղ օրինակ մի  
եւս անկորուտ պահել ի վննետիկ ի վասն  
որոյն Ղազարու և գերկոսեանն յատուջոյ  
և ի վերջոյ կնքեալ Սրբակնքով մատան-  
եաւ ամենաբարձր սրբազան Քահանայա-  
պետին, որում և յորմէ ամենայն սուրբ  
քննութիւն:»

«Սոստիկոն Մարդիմոս, առաջին Նա-  
խագահ ժողովոյն Տարածման Հուսատոյ,  
ճայրագոյն Եպիսկոպոս և վարդապետ Աս-  
տուածաբանութեան.  
«Ճապիղիս Թոթիօցի, Ատենաբան  
ժողովոյն:»

«Վամեյիս Սբաղիանի, Ատենադպիր  
քննութեան ժողովոյն:  
«Թարգմանեալ ի Հռոմէի ի Լատինական  
նէն ի Հայ ի Հ. Իգնատիոսէ վարդապե-  
տէ Փափագեան, յարկեթէ տմենապա-  
տիւ Տեառն Միթիթարայ Մեծի Աբբայի,  
յամի Տեառն 1815 ի Սեպտ. 17:»

Տօզթ. Թօրիճեան էֆ. պու գարար-  
նամէլէն աթիտէթի մալիւմաթ իլմըլ իթ-  
միլ տիր:

«Այսպիս ուրեմն, Վահան Հաւատոյ  
գիրքն որ Հայ եկեղեցոյ շատագովու-  
թիւնն պիտի ըլլար, ուղղափառ ճանչ-  
ուեցաւ թէ՛ Սրբազան Պապին և թէ՛ Հա-  
ւատոյ Տարածման ժողովին կողմէ և այս  
պաշտօնական գործողութեամբ հաստա-  
ուեցաւ որ Հ. Մ. Չամչեան այնքան ուղ-  
ղափառ և ջերմեանը կաթիլիկ մ'էր,  
որքան որ եղած էին կախառու և այլք.  
այնքան ճշմարիտ կաթիլիկ որքան որ ե-  
ղած են Հ. Աղեքսանդր Պայճեան և Սի-  
մոն Վէպէն: Այս ուղղութեան հետեւող  
կաթիլիկ գիտնականներու նպատակն է  
ցուցնել որ Հայ Եկեղեցին ի սկզբանէ ի  
վեր կաթիլիկ եղած է և միայն քանի մը  
Հայ նշանաւոր մատենագիրներ և բարձր-  
աստիճան Եկեղեցականներ չեղած են  
ուղղափառ կաթիլիկ դաւանութեան, ին-  
քանի Հայ եկեղեցին միջին դարուն մէջ  
բաժնուած է կաթիլիկ Եկեղեցիէն հեռու-  
լով վերոյիշեալ քանի մը pseudo-magister-  
ներուն: Անոց անսովորեալ բուն Հայ  
Եկեղեցիէն բաժնուող կամ հերձուածողն  
ոչ թէ Հայ կաթիլիկ համայնքն է, այլ  
Հայ Հուսուորչական:»

### Կ-ԲԱԹՐԻԳԻՍԱՆԷ ՀԱՎԱՏՈՒԹ

Ս. Յովսէփ Եղարարութիւնընն եւ վճիւր  
մալուսուընա տալիս նէր վէ թեվիլ օլու-  
նան տալէթնամէնն սուրէթի տիր:

ԱՂԳ. — Սուրբ Յովսէփայ տօնին առ-  
թիւ, մատոյ Ձճին, Կիրակի օրը, ժամը  
կին, Ս. Յովնան Ոսկեղբան Եկեղեցոյն  
մէջ, ի ներկայութեան Ամեն. և Կերթիլ.  
Հոգեւոր Տեառն Պօղոս Պետրոս ԺԲ. Կա-  
թողիկոս-Պատրիարքի, Արժ. Գերապայճառ  
Տէր Ստեփան Արիկեան՝ Եպիսկոպոս Տրա-  
պիզոնի, հանդիսաւոր Չայնաւոր Պատա-  
րագ պիտի մատուցանէ վասն հոգեոց հա-  
մօրէն ննջեցեալ Եղարար Սուրբ Յովսէփայ  
Սեղարարութեան: Յաւարտ Ս. Աւետարա-  
նին, Գեր. Գեր. Հ. Գաբրիէլ Մ. Վ. Մէ-  
նէվիլեան ներքող մը պիտի արտասանէ:

Իսկ ամսոյս 1էն սկսեալ ինն օր թիւ  
Պատարագ պիտի մատուցուի յիշեալ Եկե-  
ղեցոյն մէջ ժամը 3(2) ին, նոնապէս  
վասն համօրէն ննջեցեալ Եղարարկցաց,  
և յաւարտ Պատարագի ի պատիւ Սուրբ  
Աստուածածոր, յատուկ աղօթքներ պիտի  
ըլլուն և Օրհնութիւն պիտի տրուի:

Կը հրաւիրուին համօրէն Եղարար և  
համայն հաւատացեալք ներկայ գանուլ  
սոյն հանդիսութեանց:

Իերա, 9 Հոկտեմբեր 1906  
Եղարարիկն  
ՍՐԲՈՅԵ ՅՈՒՍԵՓԱՅ

Ձագողըլըմըզ վէճել իրիւթպ Կ-Բաթ.  
րիք էֆ. հազրէթլէրի, Բաթրիգիտանէ միջ  
գարու ճեհեալը սասառ. Յովսէփ էֆ.  
Շէհրեանըն թեֆաղաթըլըա, ճուս իրթիւսի  
ազըմըլ Մապլըն Հիւսեփեան պիլ ազի-  
մէ, իթթարը Սէնիլտէ հազըր պուլուն-  
մըլըա, վէ մազհարը իրթիթաթըլ Շէհրի-  
եարի օլըլըար տըր:

Կ-Բաթրիք էֆ. հազրէթլէրիին սուֆ-  
րասընա, Սատարագ մեթիտ ըսոյա հազ-  
րէթլէրի, սըր գարիտի հազրէթլի Շէհ-  
րիեարի Հաճի Ալի վէ մազմըլ Սատա-  
րէթլըմա միւսթիլը Մէհմէտ Ալի  
բալարար հազարաթըլ վէ սարի պազը զէ-  
վաթը քիթալ պուլունըլըա տըր:

Բազար իրթիւսի ազըմը, Կ-Բաթրիք  
էֆ. հազրէթլէրի, Բաթրիգիտանէ գարու  
ճեհեալըա պիլիլթաթէ Չայթիլէ նազըրը

Շէֆիք բաշա հազրէթլէրիին գօնազընա  
կիտէրէթ, իթթարտա պուլունըլըար տըր:  
Տիւն, միւլարիլլէ հազրէթլէրի,  
քաբու ճեհեալը էֆ. իլէ պիլիլթաթէ Պա-  
պը Ալիլլէ ազիլթէթ իտէրէթ, Սատարագ  
հազրէթլէրիլլէ միւլարագաթ իլլէ միլլէր տիր:  
Պատէհու Ատիլէ վէ Մէզաիլպ նէզա-  
րէթիլլէ կիթիլլէր իտէ տէ, Ատիլէ նա-  
զըրը բաշա հազրէթլէրի պուլունմատը-  
ըլունտան, Կ-Բաթրիք էֆ. հազրէթլէրի  
գարթը վէրիթիլլէ պուլունըլը, վէ Մէ-  
զաիլպ միւլարիլլէր Չիլլէր պէյ էֆ. հազ-  
րէթլէրիլլէ միւլարագաթ իլլէ միլլէր տիր:

Պու կիւն, էյօլլէտէն էվիլ Կ-Բաթ-  
րիք իրիւթպ, էֆ. հազրէթլէրի՝ Կաթողի-  
կոսարան քեթաթիլլէրիտէն Գեր. Յովսէփ  
Վ. Ճամեան իլէ պիլիլթաթէ, Յրանառ սե-  
ֆարէթլիտէսինէ պիլազիլլէ, սէֆիր Մ.  
Գոնաթան հազրէթլէրիին, Տէրիսատիլլէ  
ավաթիլլէտէն սօլայըլ պեհանը բասթիլ  
խօսակէտի իլլէտիլլէրի կիլիլ, էյօլլէտէն  
սօնրա սախի Բաբա հազրէթլէրիին Տէ-  
րիսատաթէ վէթիլլ Մօսա. Թալլի ճէնապ-  
լէրիին զիտարէթ, վէ ախիլլէր Րուսթիլլէր  
պազը ճիլլէթլէրիտէ ինրա իթիլիլ սէյ-  
եանսթաան ավաթիլլէրի միւլարագաթ իլլէ  
միւլարիլլէրիլլէ իլլէպիլլէր սէսը խօսակէտի իլ-  
լէ միլլէր տիր:

Բատրի մէթիլի, կէլէճէթ ճուս  
կիւնիւ Կ-Բաթրիգիտանէ սալօնընա, Կ-  
Բաթրիք իրիւթպ, էֆ. հազրէթլէրիին  
թահթըրիտէսինէ պազը իթթիլլէրիլլէ  
մէթ իլլէրիլլէ, ազարը մէթիլլէ ինսպ իտէն  
տալլէթ թէզթիլլէրի թեվիլ զըլընմըլ  
տըր:

Բազար իրթիւսի կիւնիւ Ս. Գրիգօ-  
րիս եօրթուրը օլմագ վէ Վիլենա Միթ-  
իլլէրիտան իարիգաթըլըն Տէրիսատիլլէ  
Մեծաւորը վէ ինսպլիլլէրի մէջքիլլէր թա-  
րիգաթ քիլիլթաթիլլէրի Մեծ-ժողովրդապետի  
Գեր. Հ. Գրիգորիս Մ. Վ. Գալմէթեար-  
եանըն իսկի կիւնիւ պուլունմագ միւլա-  
սիպլիլլէրիլլէ, եվիլը մէջքիլլէր, Բանկալ-  
թիլլէ վագը թարիլլաթըն մանաթըլը վէ  
մէթիլլէրի սախիլլէրի կիլլէր պիր զիլլէթ  
թէրիլլէր, վէ մէթիլլէր շալիլլէրտանը թա-  
րաֆընտան նոթթըլըր իրտոս վէ մուլլէր  
իլլէ թէրիլլէրիլլէ ինրա օլունմըլ տըր:

Իսպու զիլլէթիլլէր թէնապլիլլէ վէ պալմ-  
տան խալլի զէվաթը միւլթիլլէրէ հազըր  
պուլունմագ, միւլարիլլէրի զայիլլէր վէ  
միւլթիլլէր Մեծ-ժողովրդապետ Հ. Գրի-  
գորիս Մ. Վ. իլլէպլիլլէ իթթիլլէր տիր:  
Պու զիլլէթիլլէ տարի պու կիւն սալա-  
ըլմըզ պիր մէթիլլէր կէլէճէթ նիւսթե-  
թիլլէր տէրճ իտէճիլլէ:

Վանա Նրօման նաւ էրմէնի մէջ  
թեվիլ միւլարիլլէրի կիլլէրիլլէրի կիլլէր  
Համարձակ  
էֆ. ինն, Ձճ սէնէտէն պէրու սէվալ իթթի-  
կի մէջքիլլէր մէթիլլէրիլլէր իտարիլլէր, խալլի  
պօրճ ալթընա զալարագ, զարաւմագ  
հալիլլէ կէլմիլլէ օլունըլը հալալ, արա սըրթ  
երպպըլը համիլլէթիլլէր մուլթիլլէրիլլէ  
թիլլէրիլլէր կիլլէր, պու քիլլէր տախի Գա-  
նիլլէ էրմէնի միւլթիլլէրիլլէրիլլէրիլլէր  
էֆ. Կարապետեան թարաֆընտան Պօղոս  
էֆ. իրա ինսկ կէտնտըրիլլէրի վատ օլուն-  
տըլը «Մանգուլէր էֆթեար» տա օլուն-  
մուլ տըր: Միւլարիլլէրի Կարապետ էֆ.,  
40 իրա տա Վան ֆուլգարասընա կէտն-  
տըրմէլի վատ իթթիլլէր տիր:

### Ի Է Ժ Ա

Կէրէթ Տէրիսատիլլէր վէ կէրէթ թա-  
րարտա պուլունման միւլթիլլէր մագսէ-  
լէրիլլէրտէն, ապօրման միւլթիլլէրիլլէր  
իսթիլլէր պուլուն, ետիլլէր պուլունագ իւզըլ  
օլանըրնը՝ զազէթալըրընն սէվալը իլլէ  
իմրա ինսպլընա միւլարագաթըրընը թէնա  
իտէրիլլէ:

### ԽԱՒԻՃԻԷ

ՅԻՐԱՆՍԱՆԸՆ ԲՈՒԻԹԻԳԱՍԸ. — Յրան-  
սատա եկնի հեյեթը վիւթեանըն թէրթի-  
լի հեր թարաֆտա կէտնակէտն միւլարագաթ

լարտ վեցիւն օր մուշ արք: Մեզ քեր Կեյ-  
նէթին իթիթիազ իտեճէկի խարիճի բո-  
ւիթիգա մէջուր Կապա օլարագ, Ալմա-  
նիտան գարու բեք աս ասթանէ պիր  
մէսլէք իր Գմախանագը շայի օլմուշ իտե  
տէ, պու շայեա, Բարիդտէ, ասղու  
մալիւնարի տան մէջափիւտէ թէքիւ օ-  
լունտեթի: Բիտի վիւթէլա Մ. Բիւնան-  
անըն՝ Ալմանիա հիւթիւթիթի թա-  
րիք իթմէկէ ասլա մաքաթի օլմուշույ,  
Փաքաթ ինկիլթէրրա իւէ Յրանսա արա-  
սընտա մէջմուտ օլան տօթլուզ պաղա-  
րընը ասնա զիտաթէ թաքիթ իթմէկէ կա  
լըսանաղը ասթիթան իտիւթէթէ տիր: —  
Բըթի Բարիդիէն նամ զաքէթա, Ենէի  
խարիճիէ նազըր Մ. Բիւնըն պաղը պե-  
նանաթըն տերճ իթմիշ տիր: շէոյէ թի  
Մ. Բիւն, Յրանսանըն՝ Բուսիա իւէ ազա  
իթմիշ օլաուղը իթթիթագը մուսափազա  
իտեճէկիին, վէ ինկիլթէրրա իւէ հասըլ իթ-  
աիկի իթիւթի ասթիթի պաղարընը թա-  
քիթ իւթեճէկիին թէկէմին, վէ իթալիա  
հիւթիւթի ասթիթի, թիւնիթ պիտուղուր  
վէ թէկաթի իթմէք նիյթիթիտէ պուլուն-  
մաաղըը ճիւթիթէ, ասթի տեճէկիին Կար-  
շը նազիթաննէ պիր մէսլէք թութարագ,  
հէր թարաֆա սաթըզ գալանաղընը իւ-  
վէի մէջալ իյէմիշ տիր:

Հարպիէ նազըր Մ. Բիւնար սէլէթի  
Մ. Եթիւն իւէ ուզուն մուսաթի կէթիւն-  
միւշ տիր: Պու մուլազաթիտա, հարպիէ  
նազըրը սապըզ մէկիւթ հարպը ասլիւ  
թաթաթի իթմէկի թաաթի իթմիշ օլաուղը  
թոթէլէր հազըրնտա պաղը մալիւնաթ  
վէթիւթ տիր: Բիւնար, պիր թաքըմ  
զաքէթալարըն քէնտի հազըրնտա վազը  
օլան թէլարուղարընա էնէմիթի վէթմէք  
իտեճէկիին, վէ Տրէյթիւս մէսլէթիին  
պուլունտան պէոյէ թարիթէ այիտ օլաուզ,  
հիւթիւթ ասալէթ նիւնաթի մուզաֆէթը  
օլաուղաթան սանր, ասլըլ ինթիթաթ մա-  
տէի խաթըրա կէլէթիէն Կիթիւն, վէ քէն-  
տիտիին հարպիէ նէլարիթիին տերթոտէ  
իթմէլէյէ Ենկէննէ մաքաթի, Յրանսա-  
նըն մուսափազաթ մաաթի մուսիթիթի  
իտեճէկիին տերթիտան իյէմիշ տիր:

Ալմուրիւ-Մ. Զ. Ա. — Ալմուրիւ-Մա-  
ճար Տէլէկաթի մէսլէթի, նոյ. Ձծտա  
ազա օլունտանազար տիր: — Ենէի խարի-  
ճիէ նազըրը ասնա էրէթիալ, քէնտի թուիթի-  
գարընը Յուսը իթթիթագը մուսափազա  
մուսափազաթ օլաուղընը, վէ իթալիա  
հիւթիւթի իւէ մուսաթիտա ասթիթան իյէ  
սազալանաղընը, վէ Բուսիա հիւթիւ-  
թի իյէ ասթի հիւսնի իթթիթագը մուսա-  
փազա իյէնէնէկիին պիր զաքէթա մու-  
հարրիթիէ պէնան իթմիշ տիր:

Մանար բարաւնիթուրնտա, ազա-  
տան Մ. Մարգօնը իրաւ իտեճէկի սիւսալ  
միւսաթիթիթի շէտա մուսափազալար  
վուզու պուլանագ տիր: Մ. Մարգօ  
Ալմուրիւ-Մանարիթանը արմանալարը-  
մագ մաքաթի Ալմանիաթա թաաթիպ  
իտիթիկի հալտէ, իթթիթագը մուսափազա  
թէնտիթի նալըլ գապի օլաուղընը, վէ  
պու Երէլան զուրուրի մէմուլ օլան մա-  
ղաւարըն էնիւ նալըլ արմանալիւնէկի-  
նի իյէթի վիւթէլայա սորանագ տիր:

Ալմուրիւ վէ ԲՈՒՄՍԱ. — Կէլէնաթ  
Բարիդտէ պուլունտան Բուսիա խարիճիէ  
նազըր Մ. Իզօլութի Պերիթէ կիթմիշ  
տիր: Միւսաթիթի, իթք. Վիլէկիին հու-  
զուրընա գապուլ օլունտաղտան սանրա,  
պազ վէթի Յուն Պիւլուլ իւէ միւլազաթ  
իտեճէք տիր: Մ. Իզօլութիին իւզու  
սէլիանաթընը թուիթիթագա պէոյիւք է-  
նէմիթիթի օլաուղըլ իյէթի հալտէն ան-  
թիւթեթի: Սուն վազըլարտա Բուսիա վէ  
Ալմանիա միւսանաթի կազըրնտա զա-  
րը միւսաթի պիր շօզ շայեալար շըքըլ  
տիր: Մ. Իզօլութի Ալմանիա պալ վէթի-  
լիւն պիզաթ կէթիւլէթի, մէքըլար  
շայեալարը իւզալ իթմէք իսթիթեթի: — Մ.  
Իզօլութի, շըքան բաղար իթթիթի կիւնի  
իւթ. Վիլէկիին հուզուրընա գապուլ օ-  
լունտաղտա տիր: — Նազըրը միւսաթիթի Ալ-  
մանիա իթթիթագը թարաֆընտան էկի

Բուսիա նիւնընը պիրիթի իւթպէթի վէ  
Յրանսա իթիթի ճիւթիւթը թարաֆընտան  
Լէթիթի մ'Օնէթի նիւնընը պիրիթի իւթ-  
պէթի իթա զըլընըլ տիր:

ՄԱՐՕԳ. — Մարգօտան արման զա-  
րը միւսաթի խապիլըրիւ իւզըրիէ, Յրան-  
սա խարիճիէ նազըրը Մ. Բիւն, Բարա-  
մէնթիթի իւզ ինթիւթարընտա, Ալմէքի-  
րա զօնթիթընտա վիւթիւթի թարաֆը-  
րըն տերթալ թաաթի իթթիթի իթա-  
լէպ իտեճէկիին՝ Բարիդտէն իւզ օլուն-  
տան — Յրանսա հիւթիւթի Մարգօ սու-  
լարընա պիր զալ հարպ սէթիթի կէն-  
տերթի տիր: — Ճէլալար վալիթի Մ. Ժո-  
նար, պիր զիտաթիթաթ իտեճէք իրաւ ի-  
տեճէք, Մարգօտան հիւթ իտեճէք գարը-  
շըքըլարըն՝ Ճէլալարին Ենիթի էնալի-  
սի իւզըրիէն Ֆիւթիլատէ ինարի թէնտիթ  
իթթիթիին, վէ Յրանսա հիւթիւթիին՝  
թէտապիրի ինթիթաթաթանէ իթթիթա-  
ղընա մէնագուր զըլաղըրը պէնան իյէթի  
տիր: Միւսաթիթիին իթթաթիթիէ նէլարըն,  
Ենիթիթի խարիճիէ կէնտերթիւն Եսթաթ  
իւթթիթի թուիթիւթըլ օլան մէմուլարը  
ասթիթա Յրանսաթա գարը թարիթ իթ-  
մէքաթ իթթիթի: Խոստուրիէ Մարգօտա  
Յրանսա արմանընտա հիւթիւթի խոստ-  
մէթիթաթանէ պէնան մէքաթ տիր: Ետե-  
նտա, Մարգօ մէսլէթի Ֆիւթիլատէ է-  
նէմիթիթի թէպ իթթի օլաուղէ, Մարգօտա  
հիւթ իտեճէք վալիթի զարըրընտա Յրան-  
սա Ֆիթիթուրը պուլունտանաթագ տիր:

ՕՆԼԵՆՃ ԳԻՈՍ ԲԱՌԱ ՎԷ ՅԻՄՆԱՍԱ. —  
Բօլիթիւթի Գորէթիթի զաքէթաթը Օ-  
սթիթիթի Բոսնա զաքէթաթընը պիր  
պէնտիին նազը իթթի տիր: Պու պէնտաթ,  
Օլունը Գիոս Բաթա հազըրիթիին Յրան-  
սանըն Ֆիթիթաթի մուսաթիթի պիտիթի  
ասլա իթթիթագը հարպ օլաուղը, վէ աննագ  
միւլարիթիին Օն իւլիւնիւ Լէն Բաթա  
կիպի, Յրանսա հիւթիւթիին սաաղը  
տօթի պուլունտաղը պէնան իտիթի տիր:  
Մէլալիին սոնտաթ, Օն իւլիւնիւ Լէն  
Բաթանըն՝ Յրանսա հիւթիւթի լէնտաթ  
վէթիթի օլաուղը թալիթիթի ինտիթի  
զապ օլաուղը, վէ շիտիթի Բաթա հազ-  
րիթիին ինտիթի իւթիւթի մէթիթի ինտի-  
թի խարիճիէ վէ սաթիտանէ խոստիթաթ  
պուլունտալարընը վէ օնա զուլիթ վէթ-  
մէթիթիին պիտիթի Յրանսա գաթիթիթի  
իւզըրիէն վազիթի մաղաթիտա թալիթի  
իյէթիթիին՝ Վաթիթիանըն հէր Ֆիթիթաթի  
իտի իտեճէկի տերթիտան օլունտա տիր:

Ձին. — Ձին տէլէթիին սոն պանար  
թալիթիթիին հազըր պուլունտան էնէպի  
տիտալ միւլարիթիին Ձին սաաթիթիին թա-  
լիթիթիին տէր հարթիթիին, վէ պու սը-  
րտաթ իւզաթ իթթիթի ինթիթաթ  
ֆիւթիլատէ մէսլէթի թէպ տիր: Մէլա-  
լար թալիթիին Ձին տէլէթիին էր-  
թանը հարպը ուսաթիթիին զօլանտա իթ-  
միլիթի տիր:

ԻՍԲԱՆԻԱ. — Իսթանիտա րուսնի թա-  
րիթաթի զաքէթաթի զանտան խիւս-  
սը զալիպա էրէթիէ մուսաթիթի թա-  
րաթագ տիր: Մուսաթագաթաթ զալի-  
թալար պու գանտա զարը շէտիա մէ-  
քալիթի իտաթագ, զաթիթի թաաթի  
օլունտանաթաղընը մէմուլ իտիթուր:

ԱՄԵՐԻԿԱ ՎԷ ՃԱՌՈՒՆԱ. — Ու-  
շիլիթիթիտան տօթաթ Բիւթիթի տիտաթ  
թէլէկիթի շէթիլիթի տիր: — Թիթաթի վէ  
սէնտի նազըրը Սան Յրանսէթա հիւթիւ-  
թի թալիթիին թարաֆընտան կէթ-  
թիթիին սուլ մուսաթիթիտան տալը Ճա-  
թիլարըն վազը օլան շիթաթիթիին ի-  
զըրիէ թաթագաթ ինրա իթմէք իլին,  
շէլը մէքըլար իթթիթի տիր: Երիթաթի-  
թիին էսաթը Սան Յրանսէթագաթ Ճաթի  
մալիթիին վէ լօպանիթարընա գարը իթ-  
թիթիթի օլունտան թէպիթի օլաուզ, մաթիլը  
մէքըլար Ճաթի զօնտաթըլ թէթիթիթի  
պա իտաթիթի հիւթիւթի թէթաթիթիին  
պիտիթիթի, վազուրի հալ Ճաթիթիին  
Ուսաթիթիին սէթիթի մարիթիթիին Ամերի-  
գա մէմալիթը միւսաթիթիտան պիտի-  
թիլիթի վէ ինթի պուլունտա իւզըրիէ թա-  
ղըթաթա լիւզու մէթիթիլիթի տիր:

Նիւ-Եորգտան շէթիլին պիր թէլէկիթաթ  
նէլարըն տէ Սան Յրանսէթագ մէքըլար  
Ճաթիթի շօնագարը գապուլ իթթիթի  
էրիթիտան, Ամերիգա իւէ Ճաթիթի պիտիթի-  
տէթի միւսաթագաթ սիյաթիթի թէպ շիտ-  
աթ իթթի տիր: Ճաթիթիին Ու-  
շիլիթիին սէթիթի Ճաթիթիար զաքըրնտա  
միւսաթիտա պիր հարթիթի իթթիթիագ օ-  
լունտաթըն թալիթի իթթիթիագ, հալ-  
պու թի Ուսաթիթիին զապիթիին՝ Սան  
Յրանսէթագըն սըթի տալիթի իլիթիին իւ-  
սաթիլէ իտեճէկիին, իւզու թալիթի  
մէքըլար գապիթիէ միւլաթիլար սէլալ  
օլաուղաթա տիր:

Ինկիլթի ՍՈՒԼԱՐԸՆՏԱ ԲՈՒՍ ՏՈ.  
ՆԱՆՄԱՍԱ. — Բուսիա իւէ ինկիլթիթի  
պէնտիտէ Իրան իլիթի իլին պու թերթի  
հասըլ օլան իթթիթի իւզըրիէն, զաքէթա-  
լարա կէման հիւ պիր խապիթ իլիթիլէթ-  
սիլիին, Մէլալարի նամ զըրըլ իւէ Սա-  
լա վէ Պոկաթի իւթ գրուաթթիթիին  
Բուսիանը Լոնտոն սաաղըլ աթալէ նա-  
վալը ասթիթա Պոկաթիթիին թաթիթը զօ-  
մանտաթիտա օլարագ, կիլէն կիւն ին-  
կիլթիթի սուլարընտա վազը Պարթի-  
թիթիին իտիթիտա վազը օլաուղըլ թօ-  
լիթիթագա արմանըն էրէթիէ էնէմիթիթ-  
ի պիր մաաթի տիր: Ազաթի Եարթ մու-  
հարթիթիին սանրա, Բուսիանըն ինկիլ-  
թիթիտան հէր վազըթաթի զիտաթէ հա-  
զըրըլ կէթիթիթի, վէ մէքըլար իթ-  
ալիթի իտիթիտան հուսուլէ կէլէն տօթ-  
լըրն պու գաաթ շաթագ իլիթիթիպ,  
թալիթի պուլունտաթ թուիթիթագ էրպաթը  
տիթագաթիթի թէնտաթի պաթագաթաթ  
վէ Բուսիանըն իւզու մէլի մէքըլար մու-  
հարթիթի իւզըրիէն էլօթագաթ, Ազաթի  
Եարթագա վէ Վասաթի Ասիտաթ նաթիթ-  
ընըն զըրըլ օլաուղընա վէ պիր տէ շո-  
ւնտաթ անթիթը մալիթի վէ ինտիթիթի-  
թիտա կէլիթիթի պուլունտան հալ օլուն-  
տագա տիր:

ՇԵՐԵՆՏԱՅԻՐ ԳԱՋԱՍԱ. — Ամերի-  
գաթա Բէնարի վանտա տէմիթի խաթիթ-  
ըն պիր էլէթիթի թիթի Նիւ-Եորգտան  
Բիւսանիթիլի Եաթըրնտա սուլաթ ասթի-  
թի, 50 տէն 80 թիլիթի գաաթար թէլէթ  
վէ 20 թիլի մէթուր օլաուղ տիր:

ՏԵՆԻՉ ԳԱՋԱՍԱ. — Թօթիթաթի սլը-  
նան պիր թէլէկիթաթ նէլարըն, էլօթի օ-  
սալարըն Եաթըրնտա Ճաթի միւսաթիթի  
մէլըլըլ օլաուղըլ օլան զալըլըլար շիտ-  
աթիթի պիր Ֆուրթիթիին թալիթիթագ,  
170 գալըլ պաթիլը վէ թալիթիին 822  
թիլի մալ վէ ճանալըլար զալպ օլաուղար  
տիր:

SOUVENIR DE CONSTANTINOPLE  
GRANDE FANTAISIE ORIENTALE

Հանրաճանիթի Երգանն Ե Երաթիթա  
Եարթիթիին էլէթիթի Սիւնտանի վիթիթի  
լաուզոյն Նէլիթալիթիին էլ ասլ, սը  
արեւելեան կարթ մը ժողովրդական Երգ-  
անիթի հալագաթ է Ե Երգանիթի Եարթի  
ու նրթի Երաթիթիին շարթագաթ,  
իւլ ար Գորթիին մէք շանկանիթիին մը  
կուտայ, թուր սոննը համար որոնք թէ  
արեւելեան է թէ արեւմտեան Երաթիթաթ-  
թիիննիթի կը զըլըլին: Կողըլ շաթ սի-  
րուն կիթպիլ զճուլաթ է Մ. էթ. Ակալ-  
եանի կողմէ Ե կը ներկայաթիթի թէպըլա-  
խանիթի տեսարան մը: Այս գեղեցիկ կո-  
րին հրատարակիլն է Պ. Kari Kopp, Բե-  
րայի Երաթի ճամբան, 453 թիւ, ուսա-  
կան զեպանտան մօտ: Վտաթ հնք թէ  
ամէն անոնք որոնք աուսերիթի զալիթի  
մը ունին, պիտի մուլան հաթ մը գնել:

ԹԵՎԱԾԻՆԻԹ

Երգուլ վիլայիթի վալիթիին՝ Մա-  
մուրթի իւլ Ազիլ վիլայիթի վալիթի տ-  
թագ. Նուրի պէլէթ. հալթիթիին, Մա-  
մուրթի իւլ Ազիլ վիլայիթի վալիթիին  
Երաթի տէլէթի Միւլաթի տարիթի ա-  
զաթիտան աթագ. Խալիպ պէլ հալթիթ-  
իթի, Մեմուրիթի Միւլաթի գօթիթի զա-  
լաղըրնա՝ Սիւսաթ պէլի սաաղըլ աթագ.  
Սանթա Վիթիթիին էթի հալթիթիին, Ամերի-

Տիլանը Հիւսայոն գալիթի խիլէթագըն-  
տան Յիլը Տաթի վէ Ահմէտ Ասըմ, Ձիրա-  
աթ պանթագաթ իտաթի միւլաթիթիին: Ա-  
մուրարընտան Եուսութ Ձիրա, վէ Լոն-  
տոն պալ շէպիլալիթիին իտաթիին պուլ-  
լունտան իլիթի պէլիթի միւլաթիթի, ա-  
թագապիլի հալթիթը Ենիթիթիին շա-  
թիթի շօնագար իտաթիտանի սէր  
թապիթի Ֆիթիթի Երաթիթի Եսաթիին մա-  
աուլը Սիւլաթի պէլի, Մեմուրի Նիլէթի  
Ֆիլիթիթիին մէմուր շաթի իտաթիին  
էթիթի, էլքաթը Հիւսայոն թարթիթի  
մէմուրը մուսաթիին սանիթի Նազըլ պէլի  
սանիթի միւլաթիթի, Օրման, մաթի  
վէ զիրաթի Նէլարթիթի մուսաթիթի գա-  
լիթիին Տէրիտաթիթի թէպիթիին ի-  
թիթը էլվիլի Ազիլ էթ. իւէ Եուրաթի  
ալիթի տարիթի պիրիթիին սըլթի միւ-  
լաթիթիին Մալիթ պէլի, վէ Երաթի  
մէրթիթի Օրման միւլաթիթի Յաթիթի ի-  
սալիթի իւլաթիթիին թէլիթի. Եսաթիթը  
միւլաթագէ գալիթի միւլաթի Յուսաթ պէլի  
Լիւնի, Մալիթի իտաթիտանի թա-  
պիթի էլվիլի միւլաթի Մուսաթի պէլի  
Երաթի, հիւսայոնը իտաթիտանի  
սէր ճէրթաթը պիլպաթը Մեմուրի թէլ-  
թիթի էթի Յիւսայոն Մեմուրի, Մուսաթի  
Պուսաթիթիին զօթիթիին Ահմէտ Բիւլ-  
աթի պէլի հիւսայոն Օրմանի, Մեմուրի նա-  
զըրը Հալիթ թալա հալթիթիին իթի  
պէլիթի թէլիթիին հանթ էթիլը իւլ  
պէլիթի կէլիթի հանթ էթիլը վէ Եուրաթի  
տէլիթի աղաթիտան Ալի Հայաթի էթի-  
հալթիթիին հարթի հանթ էթիլը Նիւ-  
նի վէ թալաթի միւլաթիթիին իթի թիւլիթ-  
ագ թիթիին հանթար իւլ թիւլիթի կէ-  
լիթի հանթա շնթի Եթագաթի նիւսաթը  
իտաթի:

Երաթի տէլէթի աղաղըրնա՝ Ես-  
աթիթի թէլիթիին իւլաթի իտաթի  
էլվիլի թէլիթիին, Եուրաթի մէլաթի-  
մուսաթիթիին մէմուր պէլ թալիթի.  
Թիւթագաթի Հանի էլվիլի Արթիթի էթի-  
ուլաթ էլվիլի, Մուսաթիթիին զօթիթիին  
մուսաթիթի մէմուրը թիթիթի Գաթի էթի-  
թի սանիթի միւլաթիթիին, Միւլաթիթի թե-  
թագաթ սանտաղը Նէլարթիթի մուսաթիթի  
միւլաթիթիին միւլաթիթիին թէլիթի.  
պէլի սանիթի սանիթի թիթիթիին թէլիթի.  
Եսթիթի վիլայիթիին Միւսաթ զալաթ-  
ագաթը Մեմուրի Միւլաթիթի Եսթիթի  
մէլաթիտան օլաուզ, Թարպիթիին վի-  
լայիթիին իթագըլ միւսաթիթի նիլաթիթի  
իտեճէկիին Եսթիթի թէլիթի. Գալը Մեմու-  
թիթի Սընիթի տարիթի թէլիթիին իտաթի  
գօթիթիին աղաթիտան թապիթի միւլաթիթի  
Լալաթիթի թալաթա Լիւնի Մեմուրի, Գալը  
Սիւսաթիթի տեսարան տարիթիին Եսթի-  
թի գալըլ միւլաթիթի Օսման էթի Յիւսայոն  
Օսմանի նիլաթիթիին իտաթի պուլունտալարը

ՏԱԽԻԼԻԷ

Յրանսա սէթիթի Մ. Գոնթիան,  
տիւն սապա Շարթ Սիւլաթի գաթա-  
րըլա Տէրիտաթիթի վաթըլ օլալը  
տըլա Միւլաթիթիին, Սիւլաթի լաթա-  
սիթիթիտա, թարաթը հալթիթը Բա-  
տիթիին մէմուրին կէթիթիթիին  
օլան թէլիթիթիին իտաթիթի իտա-  
րէտաթի պէլ էթի. հալթիթիին մա-  
գաթը Սաաթիթիին գալ վէ Թարի-  
թի Նէլարթիթի թէլիթիին մալարը Սե-  
թա վէ Սաաթիթիին պէլիթը հալա-  
րաթը իսթիթիպա իտեճէք, թէսը  
խօշաթիթի իթիթա իյէթիթիին տիր  
Յրանսա սէթաթիթիին միւլաթիթիար Մ.  
Պըր իւլ սէթաթիթիին վէ գօնտաթիթ-  
ըն էրթեանը մէմուրիթիին վէ Յրան-  
սա թէպաթաթ միւլաթիթիին իտաթիթի  
շօթար վէ սաթը զէլաթը միւլաթի-  
պէլիթի տարիթի մէքըլար լաթաթիթի ի-  
թի իթթիթի տիր: — Բաթա հալթի

